

Asia: VN/6550/2024

Lausuntopyyntö Kasvuyrittäjyyden ohjelmasta (sis. Mittelstand)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Hämeen kauppakamari kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto kasvuyrittäjyyden ohjelmasta ja tukee Lahden kaupungin ja Perheyrittäjien liiton lausunnoissa esitettyä.

Kasvuyrittäjyyden ohjelman tavoitteena on kaksinkertaistaa kasvuhakuisten keskiuurten yrittäjävetoisten yritysten (Mittelstand) määrä vuoteen 2030 mennessä. On ilahduttavaa, että pk-sektorin yritysten ja Mittelstandien merkitys talouskasvun ja hyvinvoinnin mahdollistajana on tunnistettu aiempaa selkeämmin kansantalouden tasolla ja yritysten kasvu tukemiseen panostetaan luomalla kasvua tukevia rakenteita.

On erittäin positiivista, että yrittäjyyden ja Mittelstand-yritysten merkitys Suomen kasvulle on tunnistettu ja kasvupotentiaalia omaavia yrityksiä pyritään systemaattisesti tukemaan aiempaa vahvemmin. Samoin on myönteistä, että 10-49 työntekijää työllistävien yritysten potentiaali kasvaa ja nousta seuraaville tasoille on tunnistettu ohjelmassa. Ohjelman tavoitteet ovat pääpiirteissään oikean suuntaisia ja pystyivät konkreettisesti tukemaan kohderyhmän yritysten kasvua.

Toimenpidetasolla ohjelmassa on kuvattu pääsääntöisesti jo olemassa olevia toimintatapoja ja instrumentteja. Täysin uusia avauksia ei ohjelmasta ole juurikaan löydettävissä. Vaikka toimenpiteet ovatkin pääasiassa oikeansuuntaisia, jossain määrin kysymysmerkiksi jää ohjelman todellinen kyky vaikuttaa yritysten kasvupolkuun. Esimerkiksi useissa kohdissa viitataan yritysten aktivointiin ja kannustamiseen hyödyntämään eri instrumentteja, mutta aktivointitoimien toteutustapa ja toteuttajat jäävät avoimeksi.

Tavoitteiden ja toimenpiteiden muutosesitykset

Kohta 2: Kannustetaan yrityksiä rohkeampaan riskinottoon ja uudistumiseen TKI-toimilla

TKI-järjestelmässä ja panostuksissa tulisi jatkossa huomioida nykyistä paremmin innovaatioiden kaupallistaminen ja markkinoille pääsy. TKI-järjestelmässä tarvitaan keskeisesti oppilaitosten (ammattikorkeakoulut ja yliopistot) ja yritysten yhteistyötä. Innovaatioiden kaupallistamisen osalta erilaisia toimintamalleja olisi hyvä kartoittaa kansainvälisellä vertailulla.

Veturi- ja haastajaveturiohjelmat on aivan oikein nostettu kasvua tukevien instrumenttien joukkoon. Kriittinen kysymys niiden onnistumiselle on, saadaanko veturin ympärille rakentuva (pk-yritysten) ekosysteemi kasvamaan ja laajentumaan. Olisi syytä tunnistaa alueellisten elinkeinoyhtiöiden ja esimerkiksi kauppakamareiden merkittävä rooli ekosysteemien kokoamisessa ja harkita kansallisen rahoituksen kohdentamista näiden ekosysteemien fasilitointiin.

Kohta 14: Kannustetaan kasvuyrityksiä ja työnantajia kehittämään osaamista kasvukyvykkyyden nostamiseksi

Tämä on tervetullut avaus, jolla voi hyvin toteutettuna olla aitoa vaikuttavuutta ohjelman tavoitteiden kannalta. Yhtenä keskeisenä kasvua vauhdittavana tekijänä on yritysten hallitustyön kehittäminen esimerkiksi Hyväksytyt hallituksen jäsen (HHJ) -kurssien myötä ja/tai ulkopuolisten hallitusjäsenten rekrytoinnilla vastaamaan yrityksen kasvuhaasteisiin.

Kohta 16: Tehdään Suomesta houkutteleva maa tehdä työtä ja investoida sekä sujuvoitetaan työperäistä maahanmuuttoa

Yritysten keskeinen haaste on jo tänä päivänä osaavan työvoiman saaminen ja sen johdosta työperäinen maahanmuutto on ehto myös elinkeinoelämälle. Kohdan 16c on toimenpiteeksi määritelty työperäisen maahanmuuton sujuvoittaminen hyödyntämällä digitaalisia prosesseja sekä kehittämällä asettautumisvaiheen julkisia palveluja. Tämä on erittäin hyvä tavoite, mutta koskee merkittävästi suurempaa määrää kaupunkeja kuin erikseen mainitut C6-kaupungit. Tämä raja ei ole perusteltu. Työperäinen maahanmuutto on kriittisen tärkeää kaikille kasvukaupungeille. Esimerkiksi Hämeen kauppakamarin toimialueella Kanta- ja Päijät-Hämeessä on merkittävä määrä kansainvälisiä opiskelijoita niin ammattikorkeakouluissa kuin yliopistossakin. Kansainvälisten osaajien ja opiskelijoiden sitouttaminen opiskelupaikkakuntiin on erittäin tärkeää.

Kohta 17: Resurssien kohdentaminen

Kohdan 17 ydintavoite resurssien kohdentamisesta erityisesti liiketoiminta- ja innovaatioekosysteemeihin sekä kasvuyritysten T&K-hankkeille on perusteltu. Liiketoimintaekosysteemien määrittelyn ei kuitenkaan tule tapahtua valtionhallinnon toimesta, vaan sen on pohjauduttava todellisiin ja ajantasaisiin kehityspolkuihin sekä aidosta tarpeesta syntyviin verkostoihin ja rakenteisiin.

Innovaatiokyvykkyydessä, kuten kasvuyrittäjyysohjelmassa kokonaisuudessaan, on tärkeää huomioida laaja-alaisesti eri toimialat, mukaan lukien laaja-alaisesti työllistävä palveluala. Lisäksi ohjelmassa tulisi huomioida vahvemmin kestävä kehityksen haasteet ja tukea kasvuyrityksiä tavoitteessa ratkaista näitä haasteita. Tarvitsemme myös uudenlaista tekemistä innovaatioiden kaupallistamiseen ja markkinointiin.

Johtopäätökset

Kasvuyrittäjyden ohjelma on hyvin valmisteltu ja sen tavoitteet ovat selkeitä ja kannatettavia. Ohjelman onnistuminen edellyttää kuitenkin jatkuvaa seurantaa ja tarvittaessa toimenpiteiden päivittämistä. Lisäksi on tärkeää, että kaikki sidosryhmät saadaan sitoutettua ohjelman tavoitteisiin ja tekemään tiivistä yhteistyötä yrittäjyydestä ponnistavan kasvuloikan saavuttamiseksi.

Vanhala Anne
Hämeen kauppakamari